

Kerkmozaïek

Maandblad van de Verenigde Protestantse Kerk in België

Verenigde Protestantse
Kerk in België
vpkb.be

Homoseksualiteit en geloof

Inhoud

Column / Woord van de voorzitter

Jan van den Berg: in de vrijheid der Kerken	blz. 3
Steven H. Fuite: het Evangelie op Europese bodem	blz. 4
Annet Sinnema: gesprek met de voorzitter	blz. 5

In het vizier: homoseksualiteit en geloof

Melson Zwerver en Annet Sinnema: geloof als bindende factor	blz. 6
Dick Wursten: God verandert mensen (homo's)... of toch niet?	blz. 7

Coördinatie Bezinning en Dialoog

Danny Rouges: keihard oudtestamentisch	blz. 9
--	--------

Coördinatie Kerk en Wereld

Johan Troukens: ons samenwerkingsverband met de URCSA	blz. 10
Hans Bronsveld: Commission on World Mission and Evangelism	blz. 11

Nederlandstalige communautaire coördinatie

Maria Euwema: vuurwerk	blz. 12
------------------------	---------

Boekbespreking

Dick Wursten: de Bijbel in de Lage Landen	blz. 13
---	---------

Glas in lood

Saskia Ketelaar: verterend vuur	blz. 14
---------------------------------	---------

Aankondigingen

aankondigingen en nieuws uit de Synodale Raad	blz. 16
---	---------

Uit de redactie

Diversiteit en meningsverschillen maken Kerken rijker, opener en veelkleuriger, maar vormen met de Kerk soms ook een moeizaam huwelijk. Niet zelden verlangt men, ten koste van de heterogeniteit, naar homogeen denken en geloven. Zolang het daarbij om thema's gaat waarover men verschillend kan denken zonder dat dit mensen al te diep in hun hoogstpersoonlijke existentie raakt: (schepping, hemel, leven na de dood...) is er niet veel aan de hand. Maar er zijn ook thema's waarover men niet fundamenteel van mening kan verschillen zonder dat dit mensen in hun diepste persoonlijke zijn pijnlijk treft. Seksuele geaardheid is zo'n thema. Bovendien komt daar de onevenwichtigheid bij dat de afwijzing van seksuele geaardheid vrijwel per definitie gebeurt door diegenen die zelf die geaardheid niet hebben. Sterker nog: de meerderheid die "zus" is, oordeelt over de minderheid die "zo" is. Een immanente onrechtvaardigheid. Geef mij dan maar dat gedicht van Hans Andreus: "Je bent zo mooi anders dan ik, natuurlijk niet meer of minder maar zo mooi anders, ik zou je nooit anders dan anders willen."

Namens de redactie,
Ernst VEEN

In de vrijheid der Kerken...

Deze volzin stamt uit het gereformeerd kerkrecht. Men kan hem vinden in menig oude kerkorderegeling. Of het nu ging om het zingen van gezangen in plaats van psalmen, de vrouw op de preekstoel, of wat dies meer zij, telkens werd met deze zin een helse discussie afgesloten. Tja hoe zouden we het over alles eens kunnen worden in de Kerken? Hoe kleiner de Kerk, hoe groter de tweedracht. Sedert lang is de VPKB een pluralistische Kerk. Haar constituerende voorgangers waren dat al. Daar is op zich niets mis mee. Het Nieuwe Testament kent reeds vele geschilpunten. Men denke slechts aan het conflict tussen Petrus en Paulus.

De VPKB heeft in de synode van 1979 heftig gestreden over de openstelling van het predikambt voor de vrouw. Merkwaardig is dat het in de fuserende kerken nauwelijks een probleem was geweest. De Kerk van Brasschaat had reeds in de jaren zestig een vrouwelijke predikant. Het wiel moest kennelijk opnieuw worden uitgevonden. Met zestig stemmen voor en zestien stemmen tegen werd het predikambt door de synode opengesteld. Maar elke plaatselijke gemeente bleef vrij in de keuze van haar predikant(e). Van de weeromstuit legde een lid van de synodale raad zijn functie neer. Dat waren nog eens tijden.

“In de vrijheid der Kerken ...”.

Naar ik vernomen heb, staat ons een dergelijk steekspel te wachten op de komende synodevergadering in juni 2015. Wie mag er op de preekstoel in de VPKB?

De kerkorde stelt de nodige eisen van theologische vakbekwaamheid. Gaat de synode daar nog andere eisen aan toevoegen? Dat lijkt me hoogst onverstandig. Elke plaatselijk gemeente blijve vrij in de keuze van haar predikant(e). Dat geeft vaak al genoeg sores. Laten we daar geen regeltjes aan toevoegen.

Toegegeven, in theologische zin kan men nog jaren debatteren over deze affaire. Naar het woord van graaf Nikolaus von Zinzendorf: *Diese Theologie hat der*

Teufel erfunden (deze theologie komt van de Duivel). We zullen het over deze kwestie nimmer eens worden. Eens te meer is het geboden elkaar de nodige vrijheid te gunnen: de vrijheid der Kerken! Het vastleggen van een bepaalde regel zou wel eens meer kwaad dan goed kunnen doen. Ik mag er trouwens niet aan denken wat de publiciteit bij een bepaalde beslissing over ons hoofd zou brengen.

Geachte synodeleden, wees verstandig: Laat het in de vrijheid der Kerken!

Met minzame groet,
Ds. Jan VAN DEN BERG,
predikant te Brasschaat.

De vrede

Kijk, daar gaat de vrede.

Iedereen springt op.

Waar? Daar! In die blauwe jas!

Ze drukken hun neus tegen het raam,
leunen op elkaars schouders.

Hij is heel klein.

Ze hebben hem nog nooit gezien.

Ze roepen: vrede! vrede!

Hij hoort hen niet,
verdwijnt uit hun gezicht.

Ze voelen hun hart bonzen
en gaan weer naar binnen, grijpen elkaar beet
en aarzelen.

Moeten ze elkaar doodslaan of moeten ze elkaar
kussen?

Wat moeten ze doen?

Jij mag het zeggen, fluisteren ze.

Nee, jij.

Nee, jij!

Jij!!

Toon Tellegen (Gedichten 1977 - 1999)

Het Evangelie op Europese bodem

Handelingen 16, 16-24

Het Evangelie trekt de volkerenwereld in. Paulus en Silas zetten voet op het Europese vasteland. Een historisch moment. Europa is vanaf nu voor een lange tijd - hoe lang? - niet meer los te denken van dat vreemde verhaal over een ander Koninkrijk.

En wie ontmoeten de twee zendelingen, met dat verhaal op de rug? Wel, er is een soort publiciteit die weliswaar gratis is, maar verder reikt het voordeel niet. Dagenlang cirkelt een jong meisje om hen heen. Zij schreeuwt het constant uit 'dat Paulus en Silas dienaren van de allerhoogste god zijn en verkondigen hoe je gered kunt worden'. Letterlijk staat er dat het slavinnetje een 'Python-geest', heeft. Het gaat om meer dan een incident. Alle woorden die met 'pytho' beginnen verwijzen naar het Delfische Orakel dat aan Apollo gewijd was, één van de belangrijkste orakels van de Griekse wereld. Wat er staat, is: het Evangelie doet zijn intrede op de relimarkt, er is concurrentie, en die heeft het meteen door.

Met haar buiksprekende geest, levert het meisje grof geld op voor de heren die haar exploiteren. Ze wordt bezeten, vooral door haar 'pooiers'. Ze danst, meisje Europa, de dans om winstbejag, de dans om het kapitaal waaraan mensen zoals zij worden opgeofferd. Mensen die zichzelf kwijtraken. De dans rond het gouden kalf, de dans om de schijn die de glans van het leven vernietigt. Meisje in Filippi, meisje Europa, ze danst een dans die helemaal niets kan met een verhaal over 'gered worden'.

Moet dit zo gelezen worden? Hoe dan ook, zodra Paulus er genoeg van heeft, en het meisje van de geest bevrijd is, blijkt de bezetenheid allen te beslaan. De hele meute keert zich tegen de twee: 'Het zijn joden én die dringen ons bepaalde gewoontes op!' Het is niet helder of de beschuldiging luidt: 'het zijn Joden - daar hebben we op zich geen probleem mee - maar wél met Joden die een bepaalde levenswijze opdringen' of 'het zijn Joden en natuurlijk dringen die ons bepaalde gewoontes op'. Een ronduit smerige dubbelzinnigheid die een samenleving als de onze van vandaag, splijt tot een gefragmenteerde maatschappij. Dergelijke makkelijke aanklachten doen altijd een greep naar je hersencellen, opdat je ze zou gaan na-denken. Generalisaties zijn doorgaans uitingen van angst, pogingen om in je hoofd de illusie van een overzichtbare wereld te koesteren, een wereld waarin alles klopt. Maar zo'n wereld bestaat niet, vooralsnog niet. We leven van de belofte dat die

er ooit komen zal. Tot die tijd blijft het nodig dat er mensen zijn die blijven ingaan tegen het leven in de schijn, mensen die blijven komen aandragen met het vreemde verhaal over hét Koninkrijk, voor allen.

En daar hoort een goede analyse bij. Uiteindelijk blijkt het in Filippi, zoals zo vaak, om de centen te gaan. Aanvankelijk werd Paulus en Silas geen strobreed in de weg gelegd, 'laat die evangeliemensen maar bidden en doen'. Als wat ze zeggen echter geld blijkt te kosten, is iedereen opeens wakker. Het bevrijde meisje kan niet meer worden uitgebuit. Het waarzeggende slavinnetje was tot bezit verklaard, werd bezeten en kon niet anders. Die mensenhandel is ten einde. Hoeveel jonge vrouwen zitten nù niet vast, ergens op Europese bodem, met of zonder paspoort, in een onzichtbaar web, en kunnen niet anders... de dans van het leven dansen, in de schijn. Daarachter diep verdriet en leegte... meisje Filippi, meisje Europa,... En nog steeds is ook het Evangelie in Europa. En wij zijn er ook.

Paulus en Silas worden dus aangepakt omdat zij Joden zijn. En nu is het mooie dat de twee dit misverstand niet eventjes rechtzetten. Ze hadden het kunnen doen. 'Kijk eens, dit is zware een vergissing, we zijn Romeinen, net als jullie'. Ze doen het niet. Ze zwijgen. Ook dat doet ergens aan denken: 'Zijt gij de koning der Joden?' Ja, straks, later zullen ze zeggen dat ze Romeinen zijn, maar ze zouden geen echte Romeinen zijn, wanneer ze zich niet eerst als Joden laten oppakken. Het klinkt misschien ingewikkeld, maar is het niet. Juist doordat ze zich bij hen als Joden laten oppakken, kan straks ten volle worden onthuld hoe een ware Romein eruit ziet. Namelijk hij die zich niet schaamt zich als Jood te laten kennen, en dan nog wel een Jood die zich er niet voor schaamt volgeling te zijn van een gekruisigde rabbi. Dàt is een echte Romein, een ware Europeaan, een wereldburger. Prachtig diep verhaal: wat het betekent om mens te zijn, wat ware humaniteit is, dat wordt niet van bovenaf verkondigd, maar nederig ingevuld. Zo vertaalt het evangelie zich in Europa, als een appèl. In alle nederigheid dringt het zich het 'Romein-zijn' binnen om dat te herijken. Zoals ook door Jezus de vraag 'Zijt gij de koning der Joden', zwijgend werd beantwoord en hij ten onder ging. Want een echte koning is hij, een koning die ten onder wil gaan, voor anderen, om zo ooit voor allen onontkoombaar als de ware Mens te verschijnen.

Ds. Steven H. FUIITE,
Voorzitter Synodale Raad

Gesprek met de voorzitter

Op zaterdag 13 juni 2015 wordt in de Protestantse Kerk Brussel een synodevergadering gehouden met als thema 'Homoseksualiteit en inzegening in het predikambt'.

Waar gaat het precies om?

Ds. Fuite: 'Het is niet de eerste keer dat er in onze VPKB op het hoogste niveau over homoseksualiteit gesproken wordt. In de afgelopen decennia heeft het meerdere keren op de agenda van de synodevergadering gestaan. Het ging toen onder meer over de vraag of een verbintenis tussen mensen van hetzelfde geslacht kerkelijk zou kunnen worden ingezegend. Ditmaal staat centraal of heteroseksualiteit al dan niet een criterium is waaraan iemand moet voldoen om tot het predikambt toegelaten te worden.

Dit is een gevoelige kwestie, die mensen in het hart raakt en waarover de meningen sterk uiteenlopen. Dat kan ook bijna niet anders, we zijn een zeer diverse Kerk.'

Hoe liggen de standpunten?

'Sommigen vinden het evident dat er geen enkel beletsel is voor mensen met een homoseksuele geaardheid om predikant te worden. In hun ogen is deze synodezitting een overbodige exercitie, de vraagstelling een gepasseerd station, de Kerk teveel met zichzelf bezig, naar binnen gericht dus, en zouden we ons beter met andere dingen bezig houden. Anderen daarentegen ervaren inzegening van homoseksuele medemensen in het predikambt als indruisend tegen de manier waarop zij de Bijbel verstaan en voor hen is de kwestie dermate principieel, dat ze om een debat vragen op het hoogste kerkelijk niveau. Gelukkig hebben we samen regels afgesproken op basis waarvan we ook deze zaken met elkaar kunnen bespreken. Ook nu, bij dit gevoelige onderwerp, volgen we samen met elkaar de besluitvormingsprocedure zoals dat hoort te gaan in onze presbytero-synodale kerk.

Op welke manier is deze vergadering voorbereid?

'Er is een werkgroep samengesteld met uit elk district één afgevaardigde, die onder begeleiding van de twee Coördinatoren Ambten, een document heeft opgesteld. Dit basisdocument - voorzien van randdocumenten met onder meer de verschillende teksten aangaande homoseksualiteit die gestemd zijn in de synodevergaderingen van 2007, 2008 en 2009 - werd ter voorbespreking naar de kerkenraden en districten gestuurd.'

Wat is de strekking van dit document?

'Het is moeilijk om dit in enkele woorden te zeggen omdat ik het document geen onrecht wil doen door meteen door te stomen naar 'de conclusie'. Ik vind het

een bijzonder evenwichtig en genuanceerd document dat beide genoemde opvattingen zeer ernstig neemt. Aan het einde ervan, na allerlei overwegingen, legt de Werkgroep de Synodevergadering een aanbeveling voor, die inhoudt om van homoseksualiteit geen belemmering te maken voor de toegang tot het predikambt.'

Wat hoopt u van deze vergadering?

'Vóór alles en voor allen hoop ik, dat we ons realiseren dat we niet over een zaak praten maar over mensen, over mensen als jij en ik voor wie deze discussie, en alleen al het feit dát ze gevoerd wordt, zeer pijnlijk kan zijn. Verder spreek ik de hoop uit dat we het gesprek werkelijk als zusters en broeders, en dus sereen, kunnen voeren en dat we elkaar ondanks de diepgrijpende verschillen zullen kunnen blijven vasthouden.

Tenslotte nog dit: destijds, toen het ging om de kerkelijke inzegening van mensen van hetzelfde geslacht, heeft de synodevergadering beslist dat predikanten en kerkenraden de vrijheid kregen zelf naar eer en geweten te handelen. Ik denk dat het belangrijk is in gedachten te houden dat de aanbeveling van de Werkgroep dezelfde richting aangeeft. Het staat er zelfs helemaal op een lijn mee. Niemand wordt iets opgedrongen. Elke lokale kerk wordt gevraagd andere lokale kerken de vrijheid te laten. Ik kan me voorstellen dat dit ook de uitkomst van deze vergadering zal zijn.'

Interview: Annet SINNEMA

Geloof als bindende factor

Op 1 april 2001 werd in Nederland het burgerlijk huwelijk opengesteld voor huwelijkspartners van hetzelfde geslacht. Ruim een maand later gaven Gertjan Bikker, op dat moment dominee in de Gereformeerde Kerk van het Nederlandse Woubrugge, en zijn partner Anne-Theo Seinen elkaar het ja-woord voor de Burgerlijke Stand in Jacobswoude, waarna hun verbintenis kerkelijk ingezegend werd in de Maranathakerk in Den Haag.

Was het homohuwelijk op zichzelf al controversieel in diverse kerkelijke kringen, het feit dat een Gereformeerde predikant met een man in het huwelijk trad was nog minder evident en haalde zelfs de landelijk pers.

In de interviewreeks 'Even doorgeven ... geloven in de kerk' voor de Brusselse Kerkbrief (november 2011) blikten Gertjan en Anne-Theo hierop terug.

“Hoewel de kerkenraad achter ons stond, gaf ons voornemen om met elkaar te trouwen in een deel van de gemeente toch veel commotie,” zegt Gertjan. “Voor mij is het homohuwelijk geen item voor het geloof. In het geloof gaat het om het kennen van Christus, niet over je seksuele geaardheid. Maar als pastor droeg ik natuurlijk wel verantwoordelijkheid voor mijn gemeente, en in die zin had onze keuze ook gevolgen voor de relatie met mijn gemeenteleden. Vandaar dat ik, twee weken voor onze trouwdatum, een brief naar alle gemeenteleden heb gestuurd om onze beslissing uit te leggen. Daaruit vloeiden soms indringende gesprekken voort. Uiteindelijk bleek juist het geloof de verbindende factor te zijn. Ik denk dat de gemeente er beter uit gekomen is. We hebben er nog steeds goede contacten, en ik ga er nog regelmatig en met plezier preken.”

“We zijn getrouwd in de Maranathakerk in Den Haag, waar ik diaken was geweest,” vult Anne-Theo aan. “We waren er spontaan welkom. Voorafgaand aan ons huwelijk is er een wijkavond georganiseerd rondom het thema huwelijksbevestiging en de betekenis van het vragen van een zegen over deze verbintenis.”

“Voor ons persoonlijk heeft de keuze voor elkaar, op geloofsgebied, geen innerlijk conflict gegeven,” zegt Anne-Theo. “De kerk heeft juist extra waarde op sommige vlakken. Zo hebben wij geen kinderen, maar we voelen ons verbonden met de kinderen in de kerk:

dat is ook het mooie van het doopformulier, waar een kind niet enkel een kind van de ouders en van God wordt genoemd, maar ook kind van de gemeente, de geloofsgemeenschap

“Een van de mooie kanten van de Kerk is de veelkleurigheid,” aldus Gertjan. “Veel verschillende mensen horen toch bij elkaar.” Anne-Theo: “Je kunt elkaar met de onderscheiden gaven ondersteunen en helpen. We worden uitgedaagd er toch samen Gods gemeente van te maken. Het is belangrijk voor een gemeente dat ieder elkaar positief tegemoet treedt. Maar er moet wel een gemeenschappelijk basis zijn waarop je elkaar vindt.” Gertjan: “Juist in de kerk zou die basis er moeten zijn. Want, om – parafraserend – met Paulus te spreken : In Christus zijn noch Joden noch Grieken, noch mannen noch vrouwen, noch homo’s noch hetero’s (naar Galaten 3:28). Beter kunnen wij het niet zeggen.”

Interview: Melson ZWERVER en Annet SINNEMA

De hier opgenomen passage werd voor deze publicatie enigszins bewerkt. Het oorspronkelijke interview is terug te vinden op de website van de Protestantse Kerk Brussel (www.protestantsekerkbrussel.be, Nieuws), Kerkbrief november 2011.

God verandert mensen (homo's) ...of toch niet?

Vroeger (diep in de vorige eeuw) keek ik wel eens naar een programma van de toen nog jonge Evangelische Omroep: "Mag ik eens met je praten" heette het. Evangelist Feike ter Velde sprak hier met mensen volgens het sjabloon: Ooit leefde ik in zonde, toen kwam Jezus in mijn leven, en nu ben ik een ander mens geworden. Altijd werd het keerpunt – je zat erop te wachten – ingeleid door de vraag: En wat gebeurde er toen...? Feike timede dat feilloos en kikte zichtbaar op de emoties die loskwamen, maar dit terzijde. Het gaat mij erom, dat in het rijtje pertinente zondaars naast de obligate alcoholisten, drugsverslaafden en prostituees, in 1984 ook een homoseksueel figureerde. Ook hij had in de zonde geleefd,

(versta: toegegeven aan zijn homoseksualiteit) maar was dankzij de Heer veranderd van homo in hetero. Zo althans vertelde Raph Creemers het toen hij bij Feike te gast was. Indrukwekkend was zijn getuigenis. Het was natuurlijk niet simpel geweest (smeuïge details schokten menige kijker), maar niets is onmogelijk voor wie in God gelooft, en God verandert mensen, Halleluja ! Dit getuigenis had grote impact op de christelijke wereld in Nederland en Vlaanderen. Hier stond dan toch maar het echte bewijs van Gods macht om mensen ook in hun seksuele zijn te veranderen. Homoseksualiteit is zondig, maar kijk: godzijdank, nu kun je er ook vanaf !

In de hoek

Begrijpt u hoe door deze boodschap homoseksuele jongeren in de hoek gedreven werden? Je voelt je toch al schuldig over iets waar je voor je gevoel niets aan kunt doen. Je hormonen spelen op, je wordt verliefd, je hebt fantasieën, je ziet beelden voor je... maar het is fout, zondig. Het zelfbeeld van een puber houdt toch al niet over. En dan krijg je nu ook nog te horen: geloof in Jezus en je bent ervan af. Nou dan verlies je alle grond onder de voeten, want om een of andere reden lukt het jou natuurlijk niet. Je zou van minder de kluts kwijt raken, of jezelf iets aandoen. De EO heeft met deze uitzending veel mensen diep geraakt – dat was ook de bedoeling – maar of het ten goede was, valt te betwijfelen.

Door gebed en bijbelstudie

Criticasters werd de mond gesnoerd: Raph Creemers was *the smoking gun*. Het levende bewijs, ex-praktiserend homoseksueel, door God veranderd in zijn seksualiteit. Hij was in aanraking gekomen met een pinksterkerk, een 'Volle Evangelie Gemeente'. Het was een hechte gemeenschap, waarin hij een echte familie vond ('broeders en zusters'), een gevoel van aanvaard zijn en zelfvertrouwen. Het enige wat moest veranderen was zijn seksuele oriëntatie. Dat gebeurde middels gebed en bijbellesing. Beide beoefende hij met volle overgave samen met een meisje, later zijn verloofde. Makkelijk ging het niet: „Ik was in het begin zelfs stiekem blij dat het geloof seksueel contact voor het huwelijk niet toestond.”, zo biechtte hij later op. Uiteindelijk is het gelukt en kwam het er toch van – Creemers trouwde en kreeg vier kinderen. Volop gesteund door de EO zette hij de stichting *Een Nieuwe Schepping* op, met uiteindelijk duizenden homo's in het klantenbestand. Allemaal christenen die tobden met hun geaardheid, en niet te vergeten rondom hen:

partners en ouders van kinderen die 'ook zo' waren. Het zou Europa's grootste ex-gay organisatie worden. Zes jaar lang stond het als een huis. Ook in België was er een dependance.

Een Nieuwe Schepping

De stichting had twee opvanghuizen, waar volgens beproefd Amerikaans model mannen die gebroken hadden met hun homoseksuele gedragingen op zoek gingen om hun 'diep verborgen hetero-oriëntatie' te hervinden. Het was een strijd, altijd weer, maar gedurende de eerste jaren was de voorman er zelf echt van overtuigd dat hijzelf in ieder geval effectief hetero was geworden. Als hij soms toch per ongeluk opgewonden raakte bij het zien van een mannenlichaam, dan zei hij tot zichzelf: Pas op, Raph, dit is de duivel die je in verzoeking brengt. Toen dat bleef duren en het een worsteling werd om trouw te blijven, biechtte hij het op aan zijn vrouw. Die steunde hem. Samen gingen ze op de knieën: "Wie in Christus is, is een nieuwe schepping !" Volhouden. Geloof in Jezus' macht. De aanvechtingen hielden niet op, één keer bezweek hij. Hij schaamde zich diep. In 1990 besloot hij om niet langer te doen alsof. Hij biechtte alles op aan z'n geliefden en vertelde de medewerkers van de Stichting, dat hij nog steeds homoseksuele gevoelens had, dat hij dus niet 'veranderd' was. Creemers' echtgenote kon er niets anders in zien dan dat 'de duivel hem in z'n greep had en hem te gronde wilde richten'. De zaak escaleerde, het kwam tot een echtscheiding en de stichting *Een Nieuwe Schepping* ging ter ziele. In een interview met Lodewijk Dros (Trouw) analyseerde hij het zelf als volgt: "Met dat radicale christendom dat ik aanhing had ik mezelf een rad voor ogen gedraaid. Het was allemaal zeer beschadigend".

Andere naam, zelfde liedje

De evangelische wereld is opener geworden op dit terrein. Homoseksueel-zijn wordt niet door allen 100% gelijk gesteld met zondig. Men accepteert ook – schoorvoetend – dat het misschien bij sommigen blijvend zal zijn. Er vreugde aan beleven, seks hebben met een partner, dat blijft ondenkbaar. Hiermee wordt iedere homoseksuele evangelische christen in een spagaat gedwongen. De seksuele impuls, gevoelens, verlangens, voorstellingen, dromen, die je hebt, moet je proberen te *minimaliseren*, of beter helemaal wegduwen (psychologisch niet echt slim). Het is een kwestie van wilskracht, zegt men, en met Gods hulp en veel gebed kan het. En heb je het moeilijk, dan zijn er professionele hulpverleners die je daarbij willen helpen. 'Different' heet de stichting nu. Ze was kort in het nieuws in 2012.

U kunt getuigenissen lezen op de website www.totheildesvolks.nl/different/meer-lezen. Nog steeds blijkt het recept Creemers populair (heel hard geloven, een gelovige vrouw vinden, en dan de klus samen klaren met Jezus). Tikkende tijdbommen zijn het. De angst en instabiliteit spat er vanaf. Bij een van de getuigenissen op de website las ik ook nog dit: Zit je in een homoseksuele relatie (in dit geval was het een vrouw) en houd je zielsveel van haar, je moet die liefde offeren op het altaar van het geloof, breek met hem of haar. Dit offer zal Gode welgevallig zijn, hoeveel pijn het je ook doet (de vrouw verwijst naar Genesis 22). Wat een psychisch geweld vindt hier plaats !

Damage control

Wat de EO betreft: die heeft haar afspraak met de geschiedenis gemist. Wat was er mooier geweest dan Raph Creemers, die in 1992 is gaan samenwonen met een vriend, opnieuw een half uur te interviewen over 'de Verandering'. Dat zou pas spannende televisie zijn geweest. Maar neen, men heeft enkel aan damage-control gedaan ("Creemers is een uitzondering, er zijn vele anderen, die wel..." Oh ja?). Excuses aanbieden voor de 6 jaar dat ze de gedachte van *De Nieuwe Schepping* heeft gepropageerd, zou haar ook gesierd hebben. Talloze gelovige jongeren (maar leeftijd zegt niets) zijn door deze uitzending (plus de gigantische spin errond) onnodig lang in onmin met zichzelf blijven leven. Hoe bevrijdend zou een *mea culpa* niet geweest zijn !

Excuses aan de gay-community

En helemaal uit de lucht gegrepen is dat niet. In de Verenigde Staten heeft Alan Chambers, voorzitter van de *Exodus International* (internationale koepel van conservatieve christelijke organisaties die homo's begeleiden bij het hetero-worden), het gedaan. Bij

zijn aftreden in juni 2013 bood hij zijn excuses aan voor de 'vele jaren van onnodig lijden vanwege de organisatie en de kerk als geheel'. Hij betreurde dat hij onjuiste kennis had verspreid en zo een systeem van onwetendheid in stand had gehouden. In een TV interview richtte hij zich rechtstreeks tot de kijkers en zei: 'Het doet mij pijn, dat sommigen onder jullie, onder mijn coaching, jaren lang hebben geworsteld met schuldgevoelens en schaamte, omdat je aangetrokken had gevoeld tot mensen van het zelfde geslacht'. Vooral beled hij schuld voor al die keren dat hij met homo's en lesbiennes had gevierd dat ze het offer van hun seksualiteit hadden gebracht door te breken met hun partners. [Tussen haakjes: de organisaties onder de koepel *Exodus International* waren natuurlijk even helemaal het Noorden kwijt, maar hebben zich snel herpakt en zijn zelfstandig of onder een andere naam doorgedaan.]

Seksualiteit is een complex gegeven

Tenslotte: zou het niet van realiteitszin getuigen als we als christenen eens uit een ander vaatje gaan tappen als het over seksualiteit gaat. Laten we om te beginnen – zonder enig voorgegeven waardeoordeel – vaststellen dat de seksuele oriëntatie van de mens een zeer complex fenomeen is. Diverse wetenschappelijke disciplines kunnen ons hier echt wel iets leren. En laten we ook een ondubbelzinnig signaal afgeven: in zaken van geloof speelt seksuele oriëntatie geen enkele rol. In de kerk maken we ons enkel druk over hoe mensen – hetero's en homo's – met elkaar omgaan in de praktijk van het leven. Aan de vruchten kent men de boom.

Dick WURSTEN

Keihard oudtestamentisch

Indertijd een column tegengekomen van een hoofdredacteur van een belangrijke krant waarin hij zijn verontwaardiging uitschreeuwde over de moord op honderden jezedi's. 'Het is van een oudtestamentische wreedheid', voegde hij er aan toe! Pardon, en ik dacht dat met het OT een enorme sprong voorwaarts genomen werd, denk bvb. aan de regel dat een rechter de weerwraak moet beletten door een straf uit te spreken waar zowel het slachtoffer als de dader zich moeten kunnen vinden. Het strikte recht heeft niet het laatste woord. De wet gaat altijd gepaard met zorg en aandacht voor de mensen (misjpat gaat gepaard met tsedaka). Hier dus geen absolute wil van een koning. Het verbod van een bokje niet te koken in de melk van zijn moeder is er om ons ver te houden van wreedheid. Bij vogels mag men niet het vrouwtje nemen met haar jongen (Deut.22: 6-7). Voorbeelden bij de vleet. Hoe belangrijk wetgeving ook is, het leven wordt gezien als een religieuze waarde van de hoogste orde.

Vandaag is dan weer een polemiek ontstaan over een protestantse professor in de systematische theologie die het bestaat om de stelling van Adolf von Harnack uit 1921 opnieuw te moeten poneren waarbij het Oude Testament uit de christelijke canon zou moeten verwijderd worden! Vandaag opnieuw! Ondertussen is dit bericht al uitgebracht door het katholieke Kerknet. Hier gaat een robbertje over gevochten worden. Op internet kan iedereen de discussie volgen, maar het blijkt al dat men een kort geheugen heeft. Wij die dachten dat men geleerd had uit het verleden. Wij die dachten dat alles begonnen is vanuit het Oude Testament, vanuit die Tenach. Zijn wij de trappers aan het verliezen? Hoe kan dit?

Hebben wij het Oude Testament nodig? Horen wij nog iets uit het O.T.? Misschien ligt de schuld ook bij het oecumenisch leesrooster waar predikanten van vertrekken voor de wekelijkse prediking. Als we daar gaan kijken dan worden enkel wijsheids- of moeten we zeggen mooie teksten geciteerd: psalmen, profetische teksten uit Jesaja en Jeremia voor een verre toekomst met een stuk kritiek over hun eigen volk. Daarbij ook het loflied van de drie in de oven in het boek Daniël, gekozen bij de doop van de Heer, een zeer mooie tekst, maar het staat niet (!) in onze bijbels.

Mogen we zeggen dat de teksten uitgekozen zijn omdat ze goed uitkomen in ons liturgisch jaar, dat ze kunnen dienen als illustratie of ondersteuning, maar dat ze niet genomen worden omwille van hun intrinsieke waarde. Indertijd ging men aan christelijke zijde zeggen wat men vond van het jodendom, maar ondertussen hebben we geleerd te luisteren naar wat Joodse mensen zelf te zeggen hebben. Daarbij hoorde ook de herontdekking van de structuur van de bijbel in Thora, profeten en geschriften. Alles draait om de kern van de Thora. In het hele huidige kerkelijk jaar vonden we enkel 13 tekstgedeelten uit die Thora, zoals o.a. de priesterlijke zegen (Numeri 6), de 10 Woorden (Ex.20), binding Isaäk (Gen. 22), Babel (bij Pinksteren!) (Gen 11), roeping van Mozes (Ex. 3), verwittiging door Mozes (Deut.4) tegen de afgodendienst (Deut. 13), profeten (Num. 11), Sabbatsjaar (Deut. 15), je naaste liefhebben (Lev. 19), belasting (Ex. 30). Bij de alternatieve lezingen uit het O.T. vonden we Hooglied en de verhalen rond Elia...

De vraag is nu: mag het iets meer zijn, en leggen we genoeg de nadruk op de inwendige structuur van de bijbel. Mooie teksten zijn er genoeg, literatuur is er genoeg, maar zijn het ook godsdienstige teksten, waar het verhaal van God en mensen in doorklinkt?

Dat er een prof het oude testament durft schrappen uit de canon, daarvoor hebben we zelf misschien aanleiding toe gegeven.

Gelukkig is daar de uitspraak 'Gottes Wort bleibt in Ewigkeit' (Barmen 1934), 'het woord van de Heer blijft eeuwig bestaan'.

Danny ROUGES

Ons samenwerkingsverband met de Verenigende Gereformeerde Kerk in Zuid Afrika

was al snel gelegd, en als lid van de commissie Kerk en Wereld volg ik ondertussen van nabij het reilen en zeilen van onze projecten in Zuid-Afrika. De samenwerking verloopt al met al vlot, ook en vooral nu er vele veranderingen op stapel staan. Ik heb de Kaapse Synode kunnen toespreken. Er zijn bezoeken gepland aan Aids-hulpcentra in Paarl (foto rechtsonder) en verderaf; en ook het opzet om de kerkelijke communicatie open te breken naar berichtgeving langs de sociale media, is een boeiend initiatief.

De situatie in Zuid-Afrika verandert snel. Na de apartheid is, volgens een Nederduits gereformeerd predikant, het aanvaarden van de Belhar-belijdenis voor niemand nog een issue. Dat dit in de Western Cape het geval is, valt niet te betwijfelen, gezien de steeds verdergaande

herintegratie van de Kerken. Er wordt gezocht naar een gemeenschappelijke Secretary General, de diaconieën van de kerken werken samen, men denkt aan een gemeenschappelijke synode op provinciaal gebied... Hoopgevend, al blijft er in andere provincies erg veel werk op de plank!

Dus een grote uitdaging om de uitbouw van de Regenboognatie in concreto en van dichtbij te volgen!

Johan TROUKENS

Commissie Kerk en Wereld VPKB, in Zuid Afrika

Waar zien we de Geest van God aan het werk in deze steeds sneller veranderende wereld? Hoe

zien we de Geest van God aan het werk? Op welke

De VPKB heeft al geruime tijd een hechte band met de VGK, in het Engels de URCSA, grofweg maar ondertussen niet helemaal correct meer de "gereformeerde kerk van de zwarte bevolking" in Zuid-Afrika. We waren de eerste om de Belhar-belijdenis te erkennen en in onze constitutie op te nemen. En concreet worden al jaar en dag een aantal projecten van de URCSA ondersteund: het kerkblad enerzijds en anderzijds een aantal programma's van Aids-bestrijding.

Deze 'werven' zitten in een overgangsfase. Verschillende van de drijvende krachten hebben de kerk verlaten, of staan op het punt om dat te doen, wegens andere opdrachten of wegens pensioen. Ook zijn sommige zaken ondertussen voorbijgestreefd en wordt er aan aanpassingen gedacht. Zo worden meer taken aan de regionale synodes toegekend, die er dan verantwoordelijk voor zijn. Wat natuurlijk voor de nationale rapportering op zijn beurt gevolgen heeft...

Het toeval wil, dat ik, na mijn professionele carrière en na mijn periode als voorzitter van Protestantse Solderiteit, in Zuid-Afrika ben aangespoeld. Een keuze die we ons nog niet beklagd hebben, het is hier prachtig wonen, ook al zien we de zaken niet door toeristenogen. De link

Onze afvaardigingen: Commission on World Mission and Evangelism, door Hans Bronsveld

Waar zien we de Geest van God aan het werk in deze steeds sneller veranderende wereld? Hoe zien we de Geest van God aan het werk? Op welke manier kan de kerk zich door de Geest laten bewegen om deel te nemen aan dit werk en zo deel te nemen aan Gods missie van leven? Dit zijn vragen die uiterst belangrijk zijn voor de kerk vandaag. In 2013 publiceerde de Wereldraad van Kerken een nieuwe 'mission statement' onder de naam 'Together Towards Life: Mission and Evangelism in Changing Landscapes'. In dit document worden vragen zoals bovengenoemde naar voren gebracht, en wordt een poging gedaan om de kerk te helpen antwoorden te vinden op deze vragen. Dit document was echter nog maar een aanzet om met deze vragen bezig te zijn. De commissie die binnen de Wereldraad van Kerken over deze zaken nadenkt wil zich nu richten op het helpen van de kerk om de geest van dit document ook uit te leven. Het gaat hier om de 'Commission on World Mission & Evangelism' (CWME) waarin ik de VPKB mag vertegenwoordigen.

We vergaderden van 16 tot 20 maart in Geneve over deze thematiek. Een belangrijk deelthema was 'missie vanuit de marges'. Van oudsher heeft de kerk voornamelijk vanuit een sociaal, politiek en economisch bevoorrechte positie het evangelie willen verkondigen en gestalte gegeven als een beweging naar de marge, lokaal en wereldwijd. Door de enorme globale veranderingen waaronder migratie, maar ook door grote veranderingen binnen het christendom verandert deze verhouding echter. Het centrum van het christendom lijkt nu meer te vinden te zijn op de plekken die vroeger door de kerk werden gezien als 'het zendingsveld'. Een belangrijk vraagstuk is nu wat de impact van deze veranderingen is op de missie van de kerk, zowel wereldwijd als lokaal. Ook lokale gemeenschappen worden, mits ze zich willen verhouden tot haar omgeving, steeds uitgedaagd door interculturele en multireligieuze fenomenen binnen de samenleving. Wat is de plek die de kerk geeft aan de marge? Is de marge 'het zendingsveld'? Of is de marge voor de kerk juist het centrum? Of is het misschien helemaal niet zo gezond en verantwoord om te spreken van centrum en marge, maar moeten we veel meer de muren tussen deze twee afbreken? Wat de marge eigenlijk is, is voor iedere context ook wel weer verschillend. Bijzondere aandacht werd er gegeven aan mensen die vanwege invaliditeit zijn gemarginaliseerd.

Met het oog op het werk van de commissie voor de komende jaren zijn er enkele werkgroepen in het leven geroepen die moeten helpen de vraagstukken te behandelen en praktische handvatten aan te kunnen bieden aan de kerk. Eén van deze groepen richt zich op de organisatie van de 'World Mission Conference' die in 2018 gehouden zal worden. Een andere groep zal de vaak nog wat abstracte en conceptuele taal van 'Together Towards Life' nader uitwerken om het meer tastbaar en praktisch te maken. De derde groep houdt zich bezig met het thema 'Evangelisatie en Discipelschap'. De laatste groep zal bezig zijn met het

thema 'Gerechtigheid en Gastvrijheid'. Soms kan het in gesprekken die we als christen met elkaar hebben lijken alsof we allemaal een andere Bijbel lezen. Er zijn steeds verschillende opvattingen en interpretaties waardoor verdeeldheid meer evident lijkt dan eenheid.

Dat kan samenwerking moeilijk maken. Juist daarom heb ik de vergadering van deze commissie als zeer bijzonder ervaren. Vertegenwoordigers kwamen uit alle kerkelijke hoeken: Gereformeerden, Pinkstergelovigen, Evangelischen, Rooms, Methodisten, Orthodoxen en nog zo veel meer. Je zou dan verwachten dat consensus moeilijk te bereiken is. Het tegendeel bleek waar te zijn. Een hele week is er uitgebreid gesproken over de kerk, theologie en geloof. Een hele week is er geen onvertogen woord gesproken. Geen moment van negativiteit, vijandigheid of onenigheid was te bespeuren. Ik geloof dat de belangrijkste reden hiervoor was dat de missie van God, de missie waarin hij zijn kerk wil inzetten, centraal stond. We kwamen samen vanuit het verlangen dezelfde God te dienen; dezelfde wereld te dienen; dezelfde kerk te helpen een licht te zijn voor deze wereld. Daar waar dat gebeurt is er veel mogelijk. Als we samen op weg gaan, zoekend naar Gods weg; zoekend naar de leiding van Gods Geest; zoekend naar het werk wat hij ons in handen legt, kunnen we verder. Daar kunnen we opzij zetten wat ons verdeelt en ons richten op wat goed is voor deze wereld, op wat leven geeft, en op wat tot eer is van de naam van onze Heer Jezus Christus. Ik sluit af met de laatste woorden van 'Together Towards Life'.

"We wijden onszelf toe, met nederigheid en hoop, aan de missie van God, die herschept en verzoent. En we bidden: 'God van leven, leid ons in gerechtigheid en vrede'".

Hans Bronsveld

Vuurwerk

Van de week stond ik in de Brico en zag een barbecuereclame met als pitch: "word lid van onze BBQ-community". Het zei ongeveer letterlijk wat veel reclames vandaag onderliggend zeggen: koop dit en je hoort erbij. Dezelfde week voerde ik, niet voor de eerste keer, een gesprek met een van mijn beste vriendinnen die aangaf 'dat ze bijna naar de kerk zou gaan omdat ze het gevoel van te horen bij een gemeenschap zo mist'. Bijna, maar niet echt. Want de kerk, dat is toch wat te ouderwets. En een weekend eerder was ik met een groep tieners op pad waar ik hoorde waaien "de kerk, dat vind ik maar niks, maar dit, ja, hier is n toffe sfeer". Rond het vuur zitten, niet rond een preekstoel. In een samenleving waar quasi alle keuzes individueel zijn geworden of we ze toch in elk geval geacht worden op die manier te maken, lijken mensen, en ook jonge mensen, op zoek naar het gevoel ergens bij te horen.

Maar niet de kerk, want de kerk is saai.

De afgelopen maanden sprak ik met heel wat tieners over de kerk, kerkdiensten en wat zij graag willen. Grappig genoeg kwam één heel specifiek ding meerdere keren spontaan terug: vuurwerk. We willen vuurwerk.

De eerste keer moest ik er hard om lachen, de 2e en de 3e keer gingen mijn wenkbrauwen toch eens omhoog. Doorpratend met hen kwam ik tot de conclusie dat, ok, vuurwerk gewoon leuk is, maar dat het ook wel symbolisch is voor waar ze naar verlangen. Want wat doet vuurwerk? Het is spectaculair, het neemt je mee. Het knalt en knettert, het brengt leven in de brouwerij. Je aandacht wordt er naartoe getrokken, of je nu wilt of niet.

In Bijbelse termen spreken we vaak over water en zijn levenbrengende kwaliteit. Maar Pinksteren is het uitgelezen moment om stil te staan bij vuur. Net als water kan het vernietigen, maar tegelijk hebben we het nodig. Waar water ons op het meest basale niveau in leven houdt, brengt vuur iets wat we evenzeer nodig hebben: warmte, hitte. Vuur intrigeert en verwarmt vanbinnen en vanbuiten. Zo oud als de mensheid is, verenigen we ons rond het vuur. Rond de barbecue, zo u wil. Misschien zijn we dat besef een beetje kwijtgeraakt. Zonder vuur zijn we nergens.

Zonder mijn, jouw, uw vuur zijn zij nergens. Of wel ergens, maar niet in de kerk, en dan is de Kerk nergens. Als wij God niet vurig prijzen, niet met vuur over hem vertellen, ons eigen vuur niet aanwakkeren en durven laten zien, dan is de kerk saai. Of dacht u soms dat men in de begintijd van het evangelie aandacht trok met moeilijke woorden en trage krakende liederen ergens

in een koude kerk? De discipelen spraken in zoveel talen dat iedereen hen verstond, en met zoveel vuur dat iedereen hen wilde horen. Er was vuurwerk!

De Heilige Geest verscheen als vlammen, en het ging rond als een lopend vuurtje. Misschien moeten we eens vaker rond het vuur gaan zitten, staren in de vlammen, zingen bij onze moderne sitar en elkaar vertellen over de grote daden van God om het terug te vinden.

En dan een paar mooie pijlen de lucht in schieten en je aandacht laten hangen bij de sterren en de wonderen van de schepping, waarom niet? Dat is vuurwerk.

Wilt u aan de slag met een vurig jeugdbeleid in uw kerkgemeente?

ProJOP staat steeds voor u klaar!

projopvpkb@gmail.com.

Maria EUWEMA,
Jeugdwerkondersteuner ProJOP.

De Bijbel in de Lage Landen

Professor Gillaert bij de presentatie van het boek in het Antwerpse stadhuis

Op 22 april jongstleden verzamelden historici, taal- en bijbelgeleerden uit Nederland en België zich in de voormalige kapel van de Grauwzusters in Antwerpen, nu ceremonieruimte van de Universiteit Antwerpen (UA). Er heerste nervositeit met name omdat er in België een treinstaking was en in Nederland een stiptheidsactie van de

wegpolitie. Uiteindelijk waren toch nog een 40-tal mensen aanwezig. Er werd gefluisterd dat één medewerker per fiets vanaf Roosendaal was gekomen om de happening toch niet te hoeven missen. En dat alles dus omwille van de publicatie van een boek: *De Bijbel in de Lage Landen*.

En inderdaad dit is niet een boek van dertien in een dozijn. Bijna 1000 pagina's dik is het en het bestaat uit 5 delen, onderverdeeld in maar liefst 37 hoofdstukken. De lijst van medewerkers (25 personen) omvat ongeveer iedereen die zich op wetenschappelijk gebied (historisch, literair, taalkundig, boekdrukkundig etc.) met de Bijbel en haar vertaling in het Nederlands heeft beziggehouden. De ondertitel zegt precies waarover het gaat: Elf eeuwen van vertalen. De eindredactie was in handen van prof. Paul Gillaers (KU Leuven) en hij heeft zich voor dit boek laten omringen door een kernredactie bestaande uit Henri Bloemen (taalwetenschapper, UA en KUL), Youri Desplenter (Middeleeuwse letterkunde, UGent), Wim François (theologisch onderzoeker KUL) en August den

Hollander (VU-Amsterdam en UA). Het is duidelijk: Men is niet over één nacht ijs gegaan om dit boek samen te stellen. De leden van de kernredactie hebben elk een deel (periode) voor hun rekening genomen.

Enkele *highlights* werden gepresenteerd op die middag. Zo werd duidelijk dat West-Vlaanderen zich trots de bakermat van de Nederlandse vertaling van de Bijbel mag noemen. Na de bekende *Wachtendonckse Psalmen* is men daar rond 1200 (volgens sommigen nog eerder) systematisch begonnen met de vertaling van de Evangelien. Vandaaruit heeft zich de vertaalinspanning via het klooster van Herne doorgezet naar het Oosten en dan pas naar het Noorden. Zeer boeiend was ook de lezing van Prof. Wim François, die zich richtte op de *mythevorming* (narratieve constructies, noemt hij het) rond de Liesvelt-bijbel (als u wilt weten wat hij precies bedoelt: hoofdstuk 15 is eraan gewijd).

Niet minder interessant is dat hier ook systematisch de geschiedenis van recentere (laat 19e eeuwse) maar al bijna weer vergeten vertalingen is beschreven. Zo komt de Leidse vertaling (protestant) aan bod, alsook de Professorenbijbel en de Canisiusvertaling (rooms-katholiek). Ze worden historisch duidelijk gekaderd in het niet bepaald spanningsloze kerkelijke landschap, waardoor deze vertalingen eindelijk op hun mérites kunnen worden beoordeeld. Afijn, het is ondoenlijk om dit boek verder te beschrijven. Wel duidelijk is dat met het verschijnen van dit boek, er een nieuw standaardwerk op de markt is verschenen, dat zowel de professional als de geïnteresseerde leek zal interesseren.

In het Antwerpse Stadhuis (op 't *Schoon Verdiep*) werd door de schepen van cultuur Philip Heylen het eerste exemplaar officieel in ontvangst genomen uit handen van prof. Gillaert. In zijn toespraak wees hij erop hoe betekenisvol de keuze van deze plaats (Antwerpen) was voor de presentatie van een boek over de Bijbel: was niet 5 eeuwen geleden Antwerpen het centrum van de boekdrukkunst geweest, en wel met name van de eerste Bijbels in het Nederlands.

Dick WURSTEN

Verterend vuur

Op de foto naast het laatste 'uit de redactie' van de vorige Kerkmozaïek ziet u een kerktoren in brand staan. Nieuwjaarsdag, 1 januari 2015 was een fatale dag voor de protestantse kerk op Hoek. Het was een prachtige kerk waar mijn grootmoeder als kind thuis was. Een tiental dagen daarvoor heb ik nog genoten van de prachtige orgelklanken. Bewonderend heb ik staan kijken naar de bijzondere gebrandschilderde ramen die de ramp herdenken van 1953. Toen verwoestte het water grote delen van Zeeland. Nu verwoestte het vuur de kerk.

Deze ramp heeft wel 'nieuw vuur' in de kerk gebracht. Oecumenisch werd de dringende nood aan een kerkgebouw opgelost en het hele dorp schoot in actie om een duit in het zakje te doen voor de wederopbouw. Vermoedelijk zal de kerk nooit meer hetzelfde zijn, maar de essentie zal worden bewaard en aan de volgende generatie doorgegeven

De protestantse kerk in Hoek is een Vlaamse kerk; een Zeeuws-Vlaamse kerk natuurlijk, maar ze is en blijft Vlaams. Als grensganger tussen Nederland en Vlaanderen valt mij vaak op dat we zo dicht bij elkaar staan en toch zo langs elkaar heen leven. 'Ze konden elkaar niet bereiken want het water was te diep'. Onderaan dit schrijfsel zult u dan ook een link vinden naar meer informatie over de brand mét rekeningnummer.

Wat mij ook opvalt is hoe wij in de VPKB dicht bij elkaar kunnen staan en toch zo langs elkaar heen leven. Bijvoorbeeld als het gaat over 'burn-out' zoals in het laatste nummer van Kerkmozaïek. Ik was verbaasd over de eenzijdige toon over dit actuele thema. In een relatie ben je namelijk altijd met twee. Ook in een

werkrelatie ben je altijd met minstens twee. Maar de rol van de VPKB zelf, of van de plaatselijke gemeenten wordt niet aangeraakt of besproken.

Dominee Jan van den Berg zegt in zijn schriftwerk: 'Menig collega heb ik in de loop der jaren plat op het gezicht zien gaan....' En dat zijn dan ook de enige woorden die aan hen worden besteed. Als er 'menig collega' is, waarom werd er dan niet met één van hen een interview afgenomen? Waarom werd er niet aan hen gevraagd om terug te kijken op die periode in hun leven?

In hetzelfde Schriftwerk geeft ds. Jan Van de Berg aan wat volgens hem het probleem is: 'Voor mijn gevoel is burn-out het resultaat van een gebrek aan evenwicht tussen tijd voor jezelf en tijd voor het werk.' Een agendaprobleem dus. Daar komt de kerk dan goed mee weg want dan ligt de bal helemaal aan de kant van de predikant zelf. Als burn-out een agendaprobleem is dan is de predikant de schuldige.

Petra Schipper durft de vraag wel te stellen bij de aanvangswoorden van haar artikel: 'Is God een slechte werkgever?' Jammer genoeg komt er geen antwoord op de vraag. God is natuurlijk niet de werkgever maar wie dan wel? De kerkenraad, als die al (voltallig) is? Of het ministerie van justitie dat ons in een structuur heeft gedwongen waar geen ruimte is voor arbeidsvoorwaarden anno 2015? Daarbij komt ook nog eens dat elke gemeente andere afspraken maakt met de predikant. Hoe kleiner de gemeente hoe moeilijker het wordt om deze slechte arbeidsvoorwaarden te verbeteren.

De rol van de kerk als instituut, als werkgever wordt niet besproken. Nog moeilijker is het om toe te geven dat in veel Vlaamse gemeenten het kader ontbreekt om gezond te kunnen functioneren. Natuurlijk roep je tegen overbelaste predikanten: tijd schrijven, delegeren! Maar wat als er niemand is om aan te delegeren? Wat als je naast je predikantstaken ook nog de rol van penningmeester speelt, de notulen van de kerkenraad maakt, de toiletten schoonmaakt in de kerk en de avondmaalswijn en de koffie niet mag vergeten? Wat als je zelf voortdurend bezig bent om de voorwaarden te scheppen waarbinnen je kan functioneren? Op beleidsniveau van de kerk, in district en synode wordt nog altijd niet beseft dat een predikant in een kleine gemeente voor alles verantwoordelijkheid draagt. En dat daar dus veel andere taken zijn dan in een gemeente waar de zaak zonder dominee ook wel draait.

Verterend vuur

Predikantstaken moeten tegenwoordig 'herverdeeld' worden en vaak denkt men dat een kleine gemeente ook maar een klein aantal domineesuren nodig heeft. Wat een vergissing. Als een plaatselijke gemeente alle zeilen moet bijzetten om alle taken volbracht te krijgen kan ze haar dominee niet afstaan aan bovenplaatselijke taken. Het is een kwestie van overleven. Ook voor de VPKB in haar geheel want zonder plaatselijke kerkgemeenschap, zonder een functionerende bestuursraad zijn er geen predikantsplaatsen en valt er niets te herverdelen. Dan stopt alles.

Terug naar de brand in de Protestantse Kerk in Hoek. Er is daar een mirakel gebeurd. In de kerk lagen twee oude statenbijbels. Allebei verzwolgen door het vuur. Anderhalve meter voor de preekstoel stond de avondmaalstafel. Vrijwel niets meer van over. Op de tafel een lessenaar met daarop de bijbel in de nieuwe vertaling uit 2004 waaruit de gemeente elke zondag leest. De houten lessenaar is volledig verbrand. De papieren bijbel is slechts aangetast door de vlammen en heeft de aanval overleefd. De goudkleurige letters op de rug blinken je nog tegemoet. Daar passen de woorden van Jesaja bij: 'Moet je door het vuur gaan – het zal je niet verteren'. De Bijbel is na restauratie teruggekeerd

in de gemeente als teken van hoop. De essentie wordt bewaard en doorgegeven aan de volgende generatie.

Veel Vlaamse gemeenten maken moeilijke tijden door. Niet enkel de predikant loopt gevaar op een burn-out, al de dragende schouders raken uitgeput en oververmoeid. Er staat meer in brand dan wij, langs elkaar heen levend, beseffen. Het zijn moeilijke tijden en niemand weet wat de toekomst zal brengen. Het zal anders zijn, dat is zeker maar je draagt de essentie

verder aan de volgende generatie, met of zonder kerkgebouw, met of zonder predikant. Het verhaal van het evangelie, het goede nieuws gaat door.

Ds. Saskia KETELAAR

De actie om geld te werven voor de heropbouw van het kerkgebouw vindt u op:

<http://www.hartvanhoek.nl/>

Het rekeningnummer is NL46ABNA 043083 6678 t.a.v. Kerkrentmeesters Protestantse Gemeente Hoek.

Geuzenfeest

15/16.08.2015

Feest van het goede leven

Het goede leven is sinds enige jaren het grondthema van het Geuzenfeest. Wij proberen een goed leven te hebben om gelukkig te zijn. Of is het net andersom? Is het geluk een beginpunt in plaats van een streefdoel? Kunnen wij een goed leven uitbouwen zonder een voorschot aan geluk te hebben? En kunnen wij dat geluk vergroten door anders naar onszelf en naar de wereld te kijken?

Kunnen wij het moment van geluk grijpen of moeten wij ons laten grijpen door het moment?

Op het volgende Geuzenfeest willen wij stilstaan bij het zo vertrouwde en toch zo ongrijpbare fenomeen van het geluk. Wij willen dit doen door van gedachten te wisselen, ervaringen met elkaar te delen of gewoon aan elkaar te tonen wat geluk kan zijn. Want wij zijn allemaal gelukzoekers. (Johan Gezels)

Op basis van deze beschouwingen is de Geuzenfeest-werkgroep sinds januari langzaam maar zeker een programma aan het uitbouwen voor het twaalfde Geuzenfeest. Ook nu weer streven we naar een gezonde mix van inhoudelijk zinvolle, interessante en boeiende activiteiten en leuke, gezellige, lekkere belevenissen die het goede leven ten volle tot zijn

recht laten komen.

Wat kunnen we al verklappen?

Na een geslaagde eerste editie van de Geuzenolympics in 2014 krijgen alle echte en gelegenheidsclans op zaterdag 15 augustus de gelegenheid om 'revanche' te nemen op het team van de Dokids, dat vorig jaar met de pluimen en de 'eeuwige roem' ging lopen.

Op de eerste dag van het Geuzenfeest is het natuurlijk gezelligheid troef: een fijn muzikaal muziekduo zorgt voor de goede muzikale sfeer bij het aperitief, dat de opmaat moet zijn voor een 'succulent' Italiaans pastafestijn. Daarna zorgt de meeslepende muziek van een Latijns-Amerikaanse band ervoor, dat wie graag eens swingt en danst zich niet meer kan bedwingen. De niet dansers zullen wel genietend toekijken, eens aan hun glas nippen en zien dat het schoon is.

Op zondag maken we tijdens de oecumenische eredienst kennis met priester Patrick Derde, de opvolger van deken Raf Vermeulen. Samen met dominee Tihamér gaat hij voor in de dienst. De muzikale opluistering komt van The Closer Walk Jazz Band, die ooit al eens op het Geuzenfeest optrad.

Dezelfde zorgen daarna voor een gezellig concertje, dat het genot van een koffie of aperitiefje alleen maar zal vergroten.

Na de middag komt Christina Pauwels praten over hoe we binnen onze familie- en werkkring tot meer geluk kunnen komen. Meer informatie over haar verhaal vind je binnenkort op de website van het Geuzenfeest www.geuzenfeest.be. Voor de kinderen is er een leuke animatienamiddag met Creafant. De kans is groot dat er ook heus 'tuintheater' voor jong en oud komt, over liefde en geluk....We zijn nog op zoek naar enkele

Natuurlijk organiseren we het Geuzenfeest niet uitsluitend voor ons eigen plezier en geluk, maar ook een beetje – liefst een groot beetje – voor hen die minder geluk hebben. Een tweetal projecten willen we weer financieel steunen: Ik help een kind (dat onderwijsprojecten in Rwanda ondersteunt) en een project dat onderwijs organiseert voor gehandicapte kinderen in sloppenwijken in India.

Voor meer nieuws en het gedetailleerde programma van het Geuzenfeest kun je binnenkort terecht op de website **www.geuzenfeest.be** en ook op Facebook.

leuke activiteiten voor de volwassenen onder ons: hoe natuurbeleving ons geluk kan versterken, hoe dansen en bewegen een mens gelukkiger maken, hoe naar verhalen luisteren deugd kan doen, hoe....

Ons eigenste zangkoor 'De Vlaamse Olijfborg' is ondertussen aan het broeden op een vernieuwd concept, ter vervanging van de zangdienst in de kerk. We kijken enthousiast uit naar wat het wordt.

Ondertussen zorgt het Abraham Hanscomité met zijn traditionele boekenbeurs weer voor een rijk aanbod aan boeken in het schuurtje van Vinke Wietie.

Hoe avontuurlijk we soms zijn in het ontdekken van nieuwigheden allerhande, zo 'honkvast' zijn we in koesteren van de zeer verzorgde Vlaamschen barbecue, waarmee we de hongerigen spijzen. Daarbij krijgen we muzikale inspiratie van 'Grande Bouche'. De naam is alvast veel belovend, voor ons, Bourgondiërs van het goede leven....

En om niet altijd naar griezel- en andere ondeugende verhalen te moeten luisteren, gaan we dit jaar rond het kampvuur nog eens goed liedjes zingen. Buurman Frank Ghysels, straffe muzikant, is alvast op zijn gitaar een heel repertoire bijeen aan het spelen.

Cornelis BLOMMAERT,
Geuzenfeestwerkgroep

Relaas: personeelsweekend van de VPKB

Wat doe je, als je amper anderhalve maand geleden in België bent gekomen, met een uitnodiging voor een personeelsweekend van de VPKB? Voor mij was een kort overleg met mijn echtgenote voldoende om nog dezelfde dag ons aan te melden voor het weekend. Het geboden programma rondom het thema 'Gospel Experience' was één van de redenen om de knoop snel door te hakken; de kans om collega's te leren kennen was een tweede. Maar onze beslissing bleef in zekere zin ook een gok. Zullen predikanten in actieve dienst in de gelegenheid zijn om aan een weekend inclusief zondag deel te nemen of zullen we vooral bureaupersoneelsleden en predikanten met emeritaat gaan ontmoeten? Zullen onze jongens – 17 en 14 jaar oud – leeftijdsgenoten gaan treffen of zullen zij de enige kinderen op het weekend zijn? Deze nog onbeantwoorde vragen namen we op vrijdagmiddag 1 mei mee naar Koksijde.

Al onze verwachtingen werden overtroffen. In een sfeervolle accommodatie, niet ver van het strand, viel de eerste onwennigheid gauw van ons af. Het zien van enkele reeds bekende gezichten was aangenaam naast de vriendelijke kennismaking met nog onbekende mensen. Een aantal predikanten bleek ik een week eerder ontmoet te hebben tijdens een gezamenlijke vergadering van de districten Oost- en West-Vlaanderen en Franstalig Brabant. Tot mijn verrassing bleken veel predikanten aanwezig te zijn en was de jeugd ook ruim vertegenwoordigd. Onder de bezielende 'huishoudelijke' leiding van Marian Knetemann verliep het weekend strak volgens plan zonder dat een ambiance van ontspannenheid verloren ging. Marian maakte deel uit van een groep van liefst twaalf personen die verantwoordelijk waren voor de voorbereiding en uitvoering, inclusief de jeugdprogramma's, van het personeelsweekend. Onder hen Marc en Jacqueline Lombart, die al gedurende vele jaren de personeelsontmoetingen mee georganiseerd hebben. Dat zij samen met kinderen en kleinkinderen aanwezig waren, was een bron van vreugde en getuigt van een levende erfenis. Ook Nathalie kreeg een welverdiend applaus voor het verzorgen van de heerlijke maaltijden.

En dan was daar Didier Likeng, onder wiens bezielende leiding wij binnengevoerd werden in de wereld van de gospelmuziek. Zijn aanwezigheid – eerst alleen, later op het weekend voegden ook zijn kinderen en echtgenote zich bij ons – was inspirerend voor jong en oud. Hij nam ons 'in de geest' mee naar het zonnige Afrika, waar onze muzikale reis-door-de-tijd begon met een aanstekelijk-vrolijke Afrikaanse folk song 'Mayi ke'. Zeer aangrijpend was het om – na de oversteek over de Atlantische Oceaan – de Afrikaanse work song 'Hold

on' mee te zingen – een lied en gebed tegelijk om het vol te houden onder de zware werkomstandigheden van de slaven op de plantages. Het was voor mij en veel anderen een ontdekking dat de bekende negro-spiritual feitelijk wortelt in de spiritual: een nabootsing door de Afrikaanse slaven van de geestelijke liederen die hun blanke meesters zongen. In aanwezigheid van de meester klonk 'Go down Moses' heel plechtig-geaffecteerd – wat een humor, zo te zingen als met een hete aardappel in de keel! Maar zodra de blanke meester uit beeld was, werd de spiritual terug een negro-spiritual: een dringend appel op de 'Mozes' in ons midden die nú iets zou moeten ondernemen om onze bevrijding uit de slavernij te bewerken.

De volgende etappe op onze muzikale reis was de Afro-American traditional gospel – ruim na de afschaffing van de slavernij. Met 'New name over in glory' konden wij ons levendig voorstellen hoe bevrijdend de evangelieboodschap is voor de nazaten van slaven wier eigen naam werd ontnomen. Het kostte geen moeite om de broeder of zuster aan te moedigen die – zoals de traditional gospel ontstond – in onze kerk geïnspireerd en vol overgave een nieuw lied ten gehore bracht. En het enthousiast meezingen van het lied hielp om de vreugde te ervaren over de toezegging van God dat hij een nieuwe naam zal geven aan wie volhardt in het geloof. Op het einde van onze muzikale reis deden we nog de stations modern gospel ('Take me back') en secular gospel ('Tears in heaven') aan. De naam 'Gospel Experience' was een zeer doeltreffende kwalificatie van dit personeelsweekend!

Op zondag 3 mei kwamen alle voorgaande elementen op prachtige wijze samen in een gemeenschappelijke viering. Jean-Claude Thienpont en Yolande Bolsenbroek mediteerden met ons over de dans van respectievelijk Miriam (niet de echtgenote van Jean-Claude, maar de zuster van Mozes en Aäron wel te verstaan; Exodus 15) en David (tegenover de ontmoedigende attitude van Michal; 2 Samuël 6). De ingeoeffende liederen vielen bijzonder mooi op hun plaats in de viering en ook de bijdragen van de kinderen en de tieners pasten goed in het geheel. Het samen met Nederlands-, Frans- en Duitstalige broeders en zusters vieren van de maaltijd van de Heer vormde voor mij een hoogtepunt van een fantastisch weekend. Ik verheug me al op de eerstkomende Rencontre Fraternelle en hoop dat voor het volgende personeelsweekend een accommodatie gevonden kan worden met een groter aantal slaapplekken...

Peter SMITS

proponent-predikant Dendermonde

Radio 1, woensdag 17 juni 2015, 20.03 uur
Eens komt de grote zomer
Frank Marivoet

Feest van het goede leven

HOREBEKE - KORSELE
www.geuzenfeest.be

De herdenkingsgeuzenpenning 175 jaar synode in 925/000 zilver is beschikbaar voor €123 + €10 verzendingskosten.

Voor info, contacteer het Huis van het Protestantisme: unipobel@skynet.be.

Synodaal nieuws

2 juni 2015: samenkomst emeriti-predikanten
Huis van het Protestantisme

13 juni 2015: synodevergadering in de Protestantse Kerk Brussel, Nieuwe Graanmarkt 8, Brussel.
Thema:
'Homoseksualiteit en inzegening in het predikambt'

26-29 augustus 2015: Belgisch-Duits convent:
Volkenroda (Duitsland)

14 november 2015: synodevergadering in de Protestantse Kerk Brussel, Nieuwe Graanmarkt 8, te Brussel.

Luchthavenpastoraat

Op 30 april jl. legde ds. Patricia Forceville haar werkzaamheden als luchthavenaalmoezenier neer en ging welverdiend met vervroegd pensioen. De penningmeester en de voorzitter van de Synodale Raad hebben de voorbije tijd overlegd met de Belgian Airport Company (BAC) die de VPKB vervolgens verzocht om haar aanwezigheid op de nationale luchthaven te waarborgen. Met instemming van zijn kerkenraad, is ds. Edwin Delen bereid gevonden om deze taak op zich te nemen. Anders dan voorheen betreft hetgeen voltijdse functie, maar een presentie van drie dagdelen per week, met uiteraard voortdurende oproepbaarheid. Ds. Delen, predikant te Vilvoorde, buurgemeente van Zaventem, spreekt vloeiend Nederlands, Frans en Engels en beheerst ook in voldoende mate het Duits. De Synodale Raad besloot om hem voorlopig tot luchthavenaalmoezenier te benoemen, een begeleidingscomité samen te stellen en de hele opzet en situatie na 15 maanden te evalueren.

Contact en info:

Huis van het Protestantisme
Verenigde Protestantse Kerk in België
Brogniezstraat 44
1070 BRUSSEL

Voorzitter

ds. Steven H. Fuite:
synodevoorzitter@vpkb.be
02/511.44.71

Secretariaat

Bea Baetens: synodebureau@vpkb.be
02/511.44.71 of 02/510.61.70 (rechtstreeks)

Jurgen Renders: uniprob@skynet.be
02/511.44.71 of 02/510.61.79 (rechtstreeks)

nationaal diaken

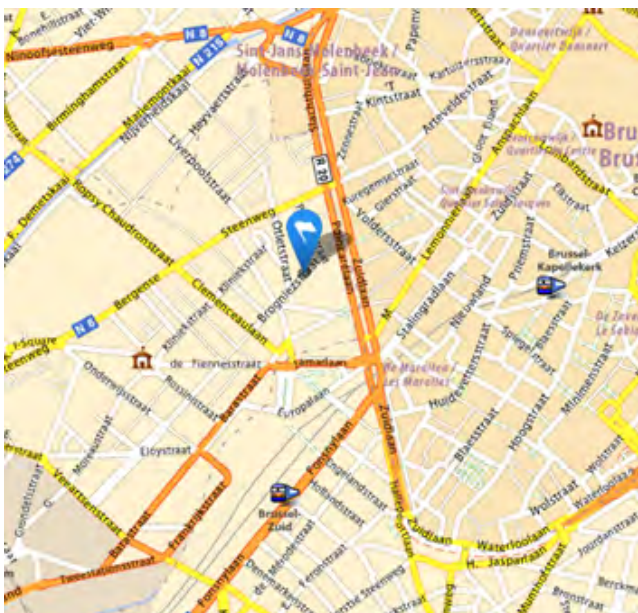
Kévin Donfut: uniprob@skynet.be
02/511.44.71 of 02/510.61.79 (rechtstreeks)

Boekhouding

Xavier Moser
finance.epub.vpkb@skynet.be
02/ 510.61.76
of
Micheline Tshilemb:
assistant.epub.vpkb@skynet.be
02/510.61.75

Protestants-Evangelisch Godsdienstonderwijs

Christine van Belle: pgo-erp@skynet.be
02/510.61.73

Colofon

Verantwoordelijke uitgever

ds. Steven FUIITE

Redactieteam

Annet Sinnema-Buurman
ds. Ernst Veen
dr. Dick Wursten
Jurgen Renders

Redactieadres:

Brogniezstraat 44 - 1070 Brussel
tel.: +32-(0)2-511 44 71
e-mail: kerkmozaiek@vpkb.be

Website :

<http://www.vpkb.be>
<https://www.facebook.com/protestantsekerk>

Prijzen Kerkmozaïek

- Individueel abonnement: 20 euro
- Groepsabonnement: 15 euro
(vanaf minimaal 5 exemplaren naar éénzelfde adres)
- Steunabonnement: 25 euro

Vorige nummers Kerkmozaïek

<http://www.kerkmozaiek.be>

Storten

kan op onderstaand rekeningnummer van de
Verenigde Protestantse Kerk in België
Brogniezstraat 44 - 1070 Brussel:
ING BE06 3100 0835 5022.

De redactie behoudt zich het recht voor om bepaalde artikelen niet te publiceren, indien nodig in te korten en/of redactioneel te bewerken. Zij is niet verantwoordelijk voor de inhoud van de artikelen en slechts ten dele voor de stijl. Organisaties en tijdschriften, niet behorend tot de VPKB, die artikelen uit het maandblad Kerkmozaïek geheel of gedeeltelijk wensen over te nemen of te bewerken, dienen dit schriftelijk aan te vragen op het redactieadres.

Wat betreft de richtprijs voor advertenties, kunt u zich wenden tot de redactie. Zij behoudt zich het recht voor om deze al dan niet te plaatsen.

GEWIJZIGD MAILADRES REDACTIE: kerkmozaiek@vpkb.be

Sluitingsdatum volgende Kerkmozaïek: 8 juni 2015.

Coverfoto: Pastor van de Metropolitan Community Church, New York

Creatie cover: Nik Colson, 1731 Zellik